

реватъ, молятъ, да ги отпустнемъ отъ този желъзенъ обръч съ който ний сме заобиколили градъ....

— Вай, разумѣва са, ги и пуснѫхте?

— На четири страни.... А сега за това ще ми са достане.

— Отъ кѫдѣ ще узнаятъ?

— Нѣ! азъ самъ съобщихъ за това.

И тъкмо на мѣсто, азъ спомнихъ видѣнната ефѣна прѣди иѣколко дена. Нешастната бабичка, която бѣше излѣзла изъ Плевенъ и която бѣше попаднѣла въ позицията на другъ генералъ, по негова заповѣдь прогонихъ я казаци-тѣ съ нагайкитѣ си въ обсадени градъ.

Не успѣхъ да прѣѣдѫ тукъ и три дена, като на 27 Октомврий вечеръта, бѣше проводена отъ главната квартира заповѣдь да занемемъ първото бѣрдо на Зеленитѣ гори и да са укрѣнимъ на него. Подробностите и значението на това дѣло сѫ рассказални въ моята „Годъ войни.“ Тукъ азъ замествувамъ отъ нея само епизоди, които са относятъ непосрѣдствено за Скобелева.

Приготвленията за дѣлото са починахъ отъ утринната. Очиствахъ пушкитѣ, прѣвозвахъ по близо до батареитѣ снарадитѣ, събрахъ колкото е възможно повече шандови инструменти, солдатитѣ, промънявахъ, по стариннитѣ обичай, ризитѣ, облачахъ на себе си всичко, което имахъ по-хубаво. Началивците обхождахъ своята части, като ги приготвлявахъ къмъ несъвсѣмъ обичнитѣ нощенъ бой. Повечето солдати бѣхъ новаци. За тѣхъ особено са страховахъ. Въ офицеритѣ тоже са оказваше голѣмъ недостатъкъ, защото недонимъкъ между тѣхъ не бѣше още попълненъ, а и да са попълни нѣмаше отъ какво. Това особено смущаваше. „Ахъ, гдѣ сѫ тѣзи, съ които ний взехме Ловечъ и Плевенските редути!“ поминутно повторяше Скобелевъ. Повечето отъ тѣхъ лѣжатъ вече въ чужда земя, други са мѫчатъ въ лазаретитѣ; рѣдко пазадъ нѣкой са е завъриждѣ; или ранитѣ още не сѫ заздравили, или слѣдъ ампутацията си е отишълъ хромъ въ родината. Много отъ сегашните офицери бѣхъ още нови, тѣхъ никакъ не знаехъ, на остандитѣ бойовни стари другари глѣдахъ съ съжаление. Първи ще отидѫтъ въ бой, показващецъ примѣръ, първи, разумѣва са, и ще да паднѫтъ. Отъ страни въ Брестовецъ и лагеритѣ не бѣше видно нищо особено. Цѣлий денъ тѣй сѫщо свиряше музиката, а въ углицкийтѣ полкъ отъ утринната са изливаше хорътъ на пѣснопойцитѣ.... Денътъ са захванахъ хладенъ, влаженъ и тъменъ....